

מראי מקומות - מגילה

ו.

ה. תראטריות וקקסיאות

תוס' הביא מ"מ דהיינו בית עבודה זרה, אבל כ' דק' לומר דבאותן מקומות מלמדין שם תורה, ולכן פ' דהיינו בתים שמתוועדים שם העובדי ע"ז. והנה, כ' המג"א (קנ"ד, י"ז) בשם הרא"ם דיכול להתפלל בבית ע"ז. ובמ"ב (שם ס"ק מ"ה) הביא דהאלי' רבה נוטה להחמיר שלא לעשות בהכ"נ קבוע מבית ע"ז. אלא דכ' דאם העמידו שם אלילים, אז אסור לעשותו בהכ"נ, אפי' לאחר שהוציאו האלילים משם. וע' שו"ת חתם סופר (או"ח, מ"ב) דהבין בדברי המג"א דמתיר אפי' לעשותו בהכ"נ קבוע, וכ' לדייק מדברי התוס' כאן דאסור, וכ"כ בגליון על השו"ע שם, וכ"כ הדגול מרבבה שם דמדברי תוס' כאן משמע דאסור. אולם ע' בשואל ומשיב (מהדו"ק, ח"ג סי' ע"ב) שכ' לדחות הראי' מתוס', דאין כוונת תוס' אלא לומר דאינו מסתבר דהבטיח הקב"ה שיהיו בתי ע"ז נעשים לבית ד' לרבים, דאטו אין שייך להיות בתי מדרשות כשרים, אבל אין כוונת תוס' לומר דאסור. ובעצם קו' התוס', כ' השואל ומשיב שם דלכאנ' הי' שייך לתרץ, דכיון דלעתיד לבא יהיו כל האומות שפה אחת ברורה לעבוד ד' לבדו, א"כ אדרבא, כל בתי ע"ז יהיו בתי מדרשות וכולם יבאו לשבח לד'.

א. גדול הוא בששן, ושם לו ברקת

פ' העיון יעקב, דבבבל הי' לו שולטנות, וזהו מה שקורין גדולה, אבל "שם", דהיינו להיות מומחה, ליכא אלא בא"י, משום דאוריא דארעא מחכים.

ב. חמת זו חמי גר, רקת זו טבריא

העיר הטורי אבן, למה גרר נקרא חמת על שם החמין שיש לה, וטבריא לא נקראת חמת על שם החמין שיש לה. ותי' דשמא חמי גרר היו ידועין שחמין שלהם היו טובים ויפים, טפי משל טבריא. ועוד תירץ דחמין אלו היו עיקר המעלה של גרר, משא"כ טבריא, שהי' בה מעלות אחרות ג"כ.

ג. שאפי' ריקנין שבה מלאין מצות כרמון

העיר הטורי אבן, מ"ש טבריא משאר עיירות שלא אמרי' כן על ריקנין שבהם [ואין לומר משום קדושתה, שהרי ירושלים יש בה קדושה טפי, ומ"מ לא אמרי' כן על ירושלים]. ועוד, הא אמרי' כן על כלל ישראל בכלל, דדרשי' קרא דכפלח הרימוון רקתך כן, דאפי' ריקנין שבה, וכו', ומ"ש טבריא דנקט, והניח בקו'.